वीतरागात्माविरक्तचित्तः ब्रह्माश्रमःसंन्यासाश्रमःतदेवपदंपदस्थानंतत्र ॥ १९ ॥ एतदाक्षिपति उत्पन्नेइति ज्ञानंशास्त्रजाधीःविज्ञानंअनुभवः तस्मिन्मोक्षाश्रमफलेब्रह्मचर्यात्पागेवउत्पन्नेसति त्रिषुब्रह्मचर्या
दिषु समुच्चयपक्षेयदिचेतरथाब्रह्मचर्यादेवप्रव्रजेद्गृहाद्वावनाद्वायदहरेवविरजेत्तदहरेवप्रव्रजेदित्यनियमश्रुतिर्बाध्येतेतिभावः ॥ २० ॥ २१ ॥ तत्रब्रह्मचर्यस्यावश्यकत्वंतावदाह नविनेति ॥ २२ ॥ प्लावयि
ताकर्णधारः ज्ञानंशास्त्रंतद्विज्ञानार्थंसगुरुमेवाभिगच्छेत्समित्पाणिःश्रोत्रियंब्रह्मनिष्ठं नैषातर्केणमतिरापनेयाप्रोक्तान्येनैवसुज्ञानायप्रेष्ठेत्यादिश्रुतिभिरन्वयव्यतिरेकाभ्यांआचार्यकरणस्यविद्याहेतुत्वावगमात्त

सवनेग्नीन्यथान्यायमात्मन्यारोप्यधर्मवित् ॥ निर्द्वंद्वोवीतरागात्माब्रह्माश्रमपदेवसेत् ॥ १९ ॥ शुकउवाच उत्पन्नेज्ञानविज्ञानेनिर्द्वंद्वेहृदिशाश्वते ॥ कि
मवश्यंनिवस्तव्यमाश्रमेषुभवेत्त्रिषु ॥ २० ॥ एतद्भवंतंपृच्छामितद्भवान्वक्तुमर्हति ॥ यथावेदार्थतत्त्वेनब्रूहिमेत्वंजनाधिप ॥ २१ ॥ जनकउवाच नविनाज्ञा
नविज्ञानेमोक्षस्याधिगमोभवेत् ॥ नविनागुरुसंबंधंज्ञानस्याधिगमःस्मृतः ॥ २२ ॥ गुरुःप्लावयितातस्यज्ञानंप्लवइहोच्यते ॥ विज्ञायकृतकृत्यस्तुतीर्णस्तदु
भयंत्यजेत् ॥ २३ ॥ अनुच्छेदायलोकानामनुच्छेदायकर्मणां ॥ पूर्वैराचरितोधर्मश्चातुराश्रम्यसंकटः ॥ २४ ॥ अनेनक्रमयोगेनबहुजातिषुकर्मणां ॥ हित्वाशु
भाशुभंकर्ममोक्षोनामेहलभ्यते ॥ २५ ॥ भावितैःकरणैश्चायंबहुसंसारयोनिषु ॥ आसादयतिशुद्धात्मामोक्षंवैप्रथमाश्रमे ॥ २६ ॥ तमासाद्यतुमुक्तस्यदृष्टार्थस्य
विपश्चितः ॥ त्रिष्वाश्रमेषुकोन्वर्थोभवेत्परमभीप्सतः ॥ २७ ॥ राजसांस्तामसांश्चैवनित्यंदोषान्विवर्जयेत् ॥ सात्विकंमार्गमास्थायपश्येदात्मानमात्मना ॥ २८ ॥
सर्वभूतेषुचात्मानंसर्वभूतानिचात्मनि ॥ संपश्यन्नोपलिप्येतजलेवारिचरोयथा ॥ २९ ॥ पक्षिवत्प्लवणादूर्ध्वममुत्रानंत्यमश्नुते ॥ विहायदेहान्निर्मुक्तोनिर्द्वंद्वः
प्रशमंगतः ॥ ३० ॥ अत्रगाथाःपुरागीताःशृणुराज्ञाययातिना ॥ धार्यंतेयाद्विजैस्तातमोक्षशास्त्रविशारदैः ॥ ३१ ॥ ज्योतिरात्मनिनान्यत्रसर्वजंतुषुतत्समं ॥
स्वयंचशक्यतेद्रष्टुंसुसमाहितचेतसा ॥ ३२ ॥

दावश्यकमितिभावः तदुभयंआचार्यशास्त्रे ॥ २३ ॥ वामदेववत्ब्रह्मचर्यात्पाग्विज्ञानेजातेसतिकिंतेनेत्याशंक्याह अनुच्छेदायेति लोकशिक्षार्थमपितदावश्यकमितिभावः ॥ २४ ॥ जातिषुजन्मसु ॥
॥ २५ ॥ भावितैःशोधितैःकरणैःबुद्ध्यादिभिः ॥ २६ ॥ तमिति चित्तशुद्ध्यर्थमाश्रमधर्माःतच्छुद्धौतुतेव्यर्थाइत्यर्थः ॥ २७ ॥ २८ ॥ सर्वभूतेष्वनुगतमात्मानंसंप्रज्ञातेपश्यतेपश्यतिसर्वभूतानिचआत्मनिरज्जूरगवत्
विलीनानिअसंप्रज्ञातेपश्यति वारिचरोहंसादिः ॥ २९ ॥ प्लवणात्निम्नात् यथाभूचरःपर्वतात्पर्वतंगच्छन्निम्नंदेशमनुसृत्यगच्छतिनैवंपक्षीतद्वद्विद्वान्देहंनानुसरतीत्यर्थः ॥ ३० ॥ ३१ ॥ ज्योतिःचिन्मात्रं

Digitized by Google